

Н а р т д е л к ä н б ä ä д л

Советск наукин болн техникин туургсн диилвр

Советск Союз Газрин искусствени дахуль тавлгн нарт делкäg ниргулад оркв. Цуг орн-нутгудиг цäклгн мет хурдар эргäd ниссн, Москван эн сонъсхврла äдл ингдж нег чигн зäнг урдн äмтнä зуркиг авлад уга бääс-мн гидж голландск „Де ваар-хейд“ гидг газет заадж бичджәнä. Нарт делкäd äмтин түрүн Газрин искусствени дахуль тавсн öдp—октябрин 4—күмн-äмтни тууджд алтн үзгär бичгдх,—гидж газадин орн-нутгудин бар, радиостанце, общественн уулдäчнр, кесг сай эгл олн улс темдглджäцхәнä.

Ионизацин тууджин хаалгн шин эргцнь—гидж французск туургсн ученн профессор Жолио-Кюри энүг нерäдджәнä.

„Күн йиртмджур öдлäd, сарур, талдан чигн планетс тал нислгн урдн болхла күцäгдшго тууль гидж тоолгдджасн болхла, ода орсмудин күчär, ил йовдл болдж гарв“—гидж австрийск „Виенер цейтунг“ газет бичджәнä.

Советск наукин болн техникин бärсн äвртä гидг диилвр дегд гидг ончта болад, энүнä тускар тагчг бääхär седцхäсн американск пропагандистрин бийсн тиигдж тагчг бääдж чадджацхаш. „Нью-Йорк таймс“ газетин обозреватель ингдж дуудджана: „Эн—öдгä цагин наукин болн техникин күчтä туурмдж. Иим йовдлиг, зугл äмтин эркин гисн халхсинь заадж келсн бийн, наукин болн техникин йир ик öргн халхар—математикд, физикд, химийд, металлургд—первоклассн научн-техническ көллäчнртä болн көдлхд алькергтä тоотарн теткгдсн орн-нутг кедж чадх бääсн“.

Терүнлärн хамднь американск пропаганд, тууджд орм Советск Союзин диилврин чинриг цуг аргьарнь багьрулхар седдж, адгьдж айсан оньгдарулджацхана. Юнайтед пресс агентствин сонъсхврар болхла, Газрин искусствени дахуль тавлгн—„нарт делкän наукин ик диилвр“,—гидж темдглад, болв эн советск научн-техническ ухан äмтнäs улүг герчлгч зäнглггь барлго бääдж үзхмн гисн заавр США-н зäнглггнä органс авцхадж. Икл эвго мек! Англин „Санди экспресс“ газет ингдж бичджәнä: „Орсмуд западас түрүлчкисиг худл гихлä эргү болхмн!“

США äмтнäs түрүн болдж Газрин искусствени дахуль тавхмн гидж американск пропагандистнр одахн күртл көөрчäцхäсн. „Газрин искусствени дахулин тускар келгч үгмүдин 90 процентнь США-н хувд тусна. Кесн керг болхла цуг 100 процент кевтän Арäсан хувд тусв“—гидж американск Юнайтед пресс агентствин вашингтонск корреспондент илднь келдж бичджәнä.

Соединенн Штатс Газрин искусствени дахуль тавх күртл ода чигн кесг сар болхмн гидж американск газетс бичджäцхәнä. Нам эн 1958 джилäs эрт тавгдх бääдл уга гидж „Нью-Йорк таймс“ газет алмацдж бичджәнä.

Болв ганцхн болзгт төр бääхш. Америкд кехär седжäh Газрин дахуль эврәнн кирärн, Советск Союзд тавгдсär болхла 10 холван бичкн болхмн гидж западн ученс цугьар нег дуугьар темдглджәнä. „Орсмудт болхла, газрин улм күнд дахуль тавхд кергтä ракет бääх бääдлтä, США-д болхла нам газрин

бичкähн гидг дахуль тавхд кергтä снаряд кехд джäцгь-гьрта күнд болдж гарв“—гидж английск „Обсервер“ газетин научн обозреватель темдглдж бичджәнä.

Советск межконтинентальн ракет сөрлгн үзмджтägьär кегдснä тускиг магьдлдж Америкд тархагдсн пропагандиг ода эн уулдвр улм талрадж тарав. Нью-Йоркас ирсн сонъсхвриг парижск радионингдж сонъсхв: „Советск сарин туск радиосигнал сонъсхв, орсмуд юмнла дүньгцү. Дж болшго селмтä болдж одсиг американец күн болгн ил үздж иткв,“ талданар келхд, эн селмäs бийсän харсдг аргь öдгä цагт уга болджана. Американск барин бийн, үлгүрн, „Нью-Йорк таймс“ газет, зуркнь шарклтл хорда бääсн бийн: „Советск Союз цугьаран түрүнд йовгч дäänä күчтä орн-нутг болв гидж келдж болджана.“

Советск Союзин күцсн туургсн научн-техническ диилвр, төвкнүн бääхдän дурта улсин цугьараннь чирäd, Советск Союзин күндтä нериг улм öдän öргв. Эн йоста гидг тууджд орм йовдлин чинриг ода нам үндж болшго джäцгä. Советск наукин күцсн диилвр, капиталистическ системär болхла социалистическ систем дээр болджахиг айта кевär герчидж үзүлджәнä гидж газадин орн-нутгудин кесг газетс темдглдж бичджäцхәнä. „Наук, ухан, социализм гурвн бий-бийлэгьän хагьцшго залгьлдата“ гидж келхд ода, урдк-урдкас даву учрта болв гидж итальянск „Унита“ газет бичджәнä. Төвкнүн бääлтиг харсхд, цуг күмн äмтн öсдж делгрхд Советск Союзшин, күчтä гидг ачан күргв.